

Podokoniose

Foto Aksel Ongre

Podokoniose kalles også mossy foot, mikrokrystalsykdom, endemisk og non-filarial elephantiasis. Den er mest prevalent i Øst- og Sentral-Afrika. Man antar at 1,5 millioner mennesker i Etiopia har sykdommen.

Den forekommer hyppigst i høytliggende områder og blant landarbeidere. Sykdommen skyldes at man går barbeint i jord av vulkansk opprinnelse, særlig rød leirjord, som inneholder silisiumforbindelser. Mikroskopiske silikatpartikler trenger inn i huden og forårsaker en betennelsesreaksjon i lymfeårer som obstrueres. Progredierende lymfeårskade med spredning til leggene forekommer. Lårene er sjelden involvert, men ingvinale lymfeknuter kan affiseres. I huden

utvikles moseliknende hyperkeratoser og fibrose og sekundært lymfødem. Hudforandringene kan bli store og omfatte tærne som blir stive. Illeluktende superinfeksjon med bakterier og sopp samt sår dannelse er vanlig og kan spre seg til dypere lag inkludert fotens knokler. Vond lukt fra infeksjoner gjør at sykdommen er sosialt stigmatiserende.

Podokoniose forebygges i endemiske områder ved bruk av sko og god fothygiene. Ved lette tilfeller kan dette føre til helbredelse. Behandlingen retter seg ellers mot infeksjoner og sår og følger generelle prinsipper for behandling av sekundært lymfødem. Kirurgisk debridement av utvekstene kan bli aktuelt.

Den viktigste differensialdiagnosen er parasittsykdommen filariasis, og ved ossøs affeksjon må man tenke på tuberkulose og lepra.

Aksel Ongre
aksongr@online.no
Vestheia 27
4817 His

Oppgitte interessekonflikter: Ingen

Manuskriptet ble mottatt 7.3. 2010 og godkjent 6.5. 2010. Medisinsk redaktør Michael Bretthauer.